

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.015.02.2022

Pani
Aleksandra Dulciewicz
Prezydent Miasta Gdańska
Urząd Miejski w Gdańsku
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/029 – Przygotowanie państwa na zagrożenia związane z działaniami hybrydowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Aleksandra Dulciewicz, Prezydent Miasta Gdańska, od 7 marca 2019 r. (dalej: „Prezydent”)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Organizacja systemu ochrony ludności w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom, w tym hybrydowym.2. Prawdliwość i rzetelność realizacji zadań związanych z opracowywaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym.3. Rzetelność i skuteczność działań w przypadku wystąpienia zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. – do dnia zakończenia czynności kontrolnych ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Małgorzata Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/153/2022 z 4 października 2022 r. i LGD/180/2022 z 14 listopada 2022 r.2. Rafał Wieczorkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/126/2022 z 29 sierpnia 2022 r.3. Rafał Malcharek, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/114/2022 z 26 lipca 2022 r.

(akta kontroli str. 1-4d)

¹ 25 listopada 2022 r. Kontrolą mogą być również objęte dokumenty wytworzone wcześniej, niezbędne do realizacji celu kontroli.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zadania dotyczące zarządzania kryzysowego, w tym w zakresie monitorowania zagrożeń, Prezydent przypisał komórce organizacyjnej, w której zatrudnieni byli wykwalifikowani i doświadczeni pracownicy. W Urzędzie realizowano obowiązki dotyczące szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym⁴ i zapewniono w nich udział pracownikom Urzędu. Przeprowadzono także analizę potrzeb kadrowych w celu zapewnienia ciągłości pracy Urzędu na wypadek ogłoszenia mobilizacji i zabezpieczono Urząd w tym zakresie. Stosownie do art. 17 ust. 4 i art. 18 ust. 1 i 3 ww. ustawy, Prezydent powołał Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego (dalej: „MZZK”) i utworzył Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (dalej: „MCZK”). Określił organizację, siedzibę i tryb działania MZZK i MCZK oraz skład MZZK. MZZK rzetelnie realizował przypisane mu zadania. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, określił organizację łączności, systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania oraz zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń.

Prezydent wraz z MZZK wywiązywał się z realizacji zadań określonych w ustawie o zarządzaniu kryzysowym oraz w planach zarządzania kryzysowego, związanych z reagowaniem na informację o sytuacji kryzysowej, będącej przedmiotem epizodu praktycznego. Prawdłowo zareagowano na zdarzenie powiadamiając bezzwłocznie odpowiednie podmioty oraz aktywując aplikacyjnie stosowne siły i środki. Na bieżąco monitorowano aktualne warunki atmosferyczne w celu rozpoznania ich wpływu na obszar działania zdarzenia oraz reagowano na spływające do MCZK komunikaty. Sprawnie przekazywano informacje pomiędzy członkami MZZK jeszcze przed rozpoczęciem posiedzenia.

Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Gdańska (dalej: „PZK”)⁵ zawierał elementy wymagane art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, za wyjątkiem określonych w pkt 1 lit. d i pkt 3 lit. I. Został zatwierdzony przez Wojewodę Pomorskiego (dalej: „Wojewoda”) oraz zawierał elementy, które zapewniały spójność z Planem Ratowniczym Komendanta Miejskiego PSP (dalej: „PR PSP”).

Nieprawidłowości wystąpiły w obszarze dotyczącym opracowywania i wdrażania dokumentacji, tj.: brak zaopiniowania PZK zatwierdzonego przez Wojewodę w 2018 r. przez MZZK, nieterminowa aktualizacja PZK i nieujęcie w PZK zadań określonych w Planie działań krótkoterminowych SO₂ dla aglomeracji trójmiejskiej⁶. Nie stwierdzono ich wpływu na skontrolowaną działalność Urzędu.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 261, ze zm.) – dalej: „ustawa o zarządzaniu kryzysowym”.

⁵ Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Gdańska zatwierdzony przez Wojewodę Pomorskiego 25 kwietnia 2022 r. i wcześniej obowiązujący – Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Gdańska zatwierdzony przez Wojewodę Pomorskiego 26 marca 2022 r.

⁶ Przyjęty uchwałą Nr 525/XLI/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie określenia Planu działań krótkoterminowych w zakresie dwutlenku siarki dla strefy aglomeracji trójmiejskiej (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1674), dalej: „Plan działań krótkoterminowych SO₂”. Uchwała weszła w życie 13 maja 2022 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja systemu ochrony ludności w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom, w tym hybrydowym.

Opis stanu faktycznego

1.1. Realizację zadań z zakresu: bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej (dalej: „ppoż.”), zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom i obronności, przypisano Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: „WBiZK”). Zadania WBiZK realizowały: Referat Zarządzania Kryzysowego (dalej: „RZK”), Referat Bezpieczeństwa Publicznego, Referat Planowania Cywilnego (dalej: „RPC”), Referat Spraw Wojskowych i Samodzielne Stanowiska ds. Ochrony Przeciwpożarowej.

Zgodnie ze szczegółowym zakresem działania i wewnętrzną strukturą wydziałów Urzędu⁸ do zakresu zadań WBiZK należała współpraca z wydziałami Urzędu, jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz z gminami obszaru metropolitalnego, w tym m.in. z:

- Wydziałem Budżetu Miasta i Podatków w zakresie planowania i wykonywania budżetu oraz wieloletniej prognozy finansowej;
- Wydziałem Środowiska (dalej: „WŚ”) w zakresie analizy publicznie dostępnych danych o środowisku i jego ochronie, ochrony przeciwpowodziowej i zabezpieczeń przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowisk oraz postępowania z dzikimi zwierzętami;
- Wydziałem Polityki Gospodarczej oraz Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego dla miasta na prawach powiatu w Gdańsku (dalej: „PINB”) w zakresie dopuszczenia do użytkowania strzelnic;
- Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku (dalej: „KM PSP”) w zakresie: opracowania danych finansowych związanych z zadaniami dotyczącymi ochrony ppoż., planowania inwestycyjnego dla potrzeb ochrony ppoż., prowadzenia akcji ratowniczych w Mieście, opracowania danych, raportów i sprawozdań;
- Komendą Miejską Policji w Gdańsku (dalej: „KMP”) w zakresie: udziału środków finansowych Miasta na potrzeby bezpieczeństwa i porządku publicznego, współdziałania w prowadzeniu akcji ratowniczych w Mieście, opracowania danych, raportów i sprawozdań;
- Gdańskimi Wodami sp. z o.o. (dalej: „GW”) w zakresie przeciwdziałania skutkom powodzi, w tym utrzymywania magazynu przeciwpowodziowego, współdziałania w akcjach ratowniczych i udziału w przeglądach obiektów osłony przeciwpowodziowej;
- wszystkimi wydziałami Urzędu i jednostkami organizacyjnymi Miasta w zakresie ochrony ppoż., działań prewencyjnych, ratowniczych oraz koordynacyjnych w zakresie zarządzania kryzysowego i zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.

Ponadto WBiZK przypisano nadzór nad działalnością Straży Miejskiej (dalej: SM”).
(akta kontroli str. 5-32, 179-206)

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Załącznik do zarządzenia nr 2166/17 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu działania i wewnętrznej struktury wydziałów Urzędu Miejskiego w Gdańsku (ze zm.).

Według stanu na koniec: 2020 r., 2021 r. i czerwca 2022 r. za wykonanie zadań dotyczących zarządzania kryzysowego w Urzędzie odpowiedzialnych było kolejno: 12, 14 i 13 pracowników, przy czym łącznie w ww. okresie – 15⁹, z czego:

- 12 posiadało doświadczenie zawodowe w pracy w WBiZK (od czterech do 26 lat);
- czterech posiadało doświadczenie zawodowe w pracy w KMP, dwóch – w SM, jeden – w oddziale ds. cudzoziemców Wydziału Spraw Obywatelskich Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „Urząd Wojewódzki”), trzech – w KM PSP, dwóch – w Wojsku Polskim, jeden – w Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego;
- siedmiu ukończyło szkoły albo uczelnie: policyjne, wojskowe lub pożarnicze, siedmiu inne uczelnie na kierunkach związanych m.in. z bezpieczeństwem, informatyką, zarządzaniem kryzysowym, czy ochroną środowiska, a trzech posiadało kwalifikacje do kierowania bezpieczeństwem imprez masowych;
- 11, w latach 2020-2022 (do 14 września), uczestniczyło w szkoleniach i ćwiczeniach dotyczących zarządzania kryzysowego¹⁰ (od trzech do 11 razy), w tym ośmiu corocznie; dwóch (dyżurny MCZK i pracownik RPC) uczestniczyło w jednym szkoleniu i nie uczestniczyło w ćwiczeniach, a dwóch dyżurnych MCZK nie uczestniczyło w ćwiczeniach i szkoleniach.

(akta kontroli str. 33-34, 38-44, 528-533, 543-562)

Stosownie do wymogów art. 5 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o zarządzaniu kryzysowym w PZK ujęto zadania w zakresie monitorowania zagrożeń. W aktualnie obowiązującym PZK zadania te dotyczyły następujących kategorii: powódź, epidemia, skażenia chemiczne na morzu, skażenia chemiczne (na lądzie), zakłócenie funkcjonowania systemów i usług telekomunikacyjnych, zakłócenie w systemie energetycznym, zakłócenie w systemie paliwowym, pożar wielkopowierzchniowy, epifitoza, epizootia, skażenia promieniotwórcze, zbiorowe zakłócenie porządku publicznego, zdarzenia o charakterze terrorystycznym, zakłócenia w funkcjonowaniu sieci i systemów informatycznych, silny mróz/intensywne opady śniegu, silny wiatr (huragan), katastrofa, susza/upał. Wskazano, że podmiotami odpowiedzialnymi za monitorowanie zagrożeń są: Prezydent, Dyrektor WBiZK, kierownicy jednostek organizacyjnych, kierownicy spółek miejskich, kierownicy służb ratowniczych i porządku publicznego, a monitoringowi podlegają zdarzenia analogiczne jak w WPZK oraz inne w obszarze porządku publicznego i bezpieczeństwa powszechnego (w zakresie obowiązków i uprawnień Prezydenta), mogące spowodować sytuacje kryzysowe. Określono, że do monitoringu będą wykorzystywane: informacje bieżące, raporty organów administracji, służb, spółek miejskich, podmiotów i instytucji działających na terenie Gdańska, a także dostępne bazy danych. A w przypadku wystąpienia zagrożenia ww. informacje będą przekazywane do właściwych służb, podmiotów, organów administracji zespolonej i niezespolonej, spółek miejskich lub innych podmiotów zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gdańska.

(akta kontroli str. 237-239, płyta CD1: plik 1-5)

Z-ca Dyrektora WBiZK, a jednocześnie Kierownik RZK, wyjaśnił, że zagrożenia monitorowane były w obszarach: zjawisk: meteorologicznych, hydrologicznych, radiacyjnych, poziomu wód podziemnych, zanieczyszczeń powietrza, zachorowalności ludzi i zwierząt, a także dotyczących zakładów dużego i zwiększonego ryzyka. W przypadku zagrożeń o charakterze przestępczym i terrorystycznym WBiZK występował do Policji i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o przekazywanie informacji. W przypadku dużych imprez i wydarzeń

⁹ Dane nie uwzględniają dwóch pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych (magazynierów).

¹⁰ W tym trzech powiązanych – dotyczących również zagadnień z zakresu obrony cywilnej.

prowadzona była koordynacja w zakresie zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego wraz z bieżącym reagowaniem na nieprawidłowości i sytuacje wymagające interwencji służb lub innych podmiotów. MCZK na co dzień korzystało z informacji dostępnych od państwowych ośrodków, miejskich systemów monitoringu, w tym wizyjnego. Korzystało także z danych ogólnodostępnych na stronach internetowych:

- Państwowej Agencji Atomistyki – dotyczy sytuacji radiacyjnej,
- Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – dotyczy sytuacji i prognozy zagrożeń meteorologicznych i hydrologicznych,
- GW – dotyczy wysokości opadów, stanów wody w ciekach i na zbiornikach,
- Fundacji ARMAG i firmy Aily sp. z o.o. – dotyczy zanieczyszczeń powietrza,
- Urzędu – dotyczy monitoringu hałasu,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – dotyczy monitoringu utrudnień drogowych,
- firmy Energa – Operator S.A. – dotyczy awarii i wyłączenia energii elektrycznej,
- firmy Saur Neptun Gdańsk S.A. (dalej: „SNG”) – dotyczy awarii i wyłączenia w dostawie wody,
- Gdańskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej sp. z o.o. (dalej: „GPEC”) – dotyczy awarii i przerw w dostawie ciepła,
- miejskiego monitoringu i bazy odczynników chemicznych.

Ponadto WBiZK pozostawał w gotowości do odbierania sygnałów z 22 Ośrodka Dowodzenia i Naprowadzania z Bydgoszczy w ramach systemów ostrzegania i alarmowania o zagrożeniu uderzenia z powietrza. Miasto prowadziło także monitoring: wód podziemnych i powierzchniowych, osuwisk i epizoocji, którego wyniki analizowane były w dłuższym okresie. W ramach współpracy z KM PSP, KMP, Powiatową Stacją Sanitarно-Epidemiologiczną (dalej: „PSSE”), Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, WBiZK otrzymywał informacje o niepokojących zdarzeniach, prognozach i ostrzeżeniach. Z-ca Dyrektora WBiZK dodał, że usytuowanie WBiZK przy dyżurnym MCZK, SM, Gdańskim Centrum Kontakt (dalej: „GCK”) oraz Zarządzie Transportu Miejskiego w Gdańsku (dalej: „ZTM”), umożliwilo uzyskiwanie bieżących informacji o sytuacji w Mieście. Dodatkowo na utworzonej za pomocą komunikatora internetowego grupie, składającej się m.in. z członków MZZK, osób reprezentujących podmioty i służby współdziałające oraz przedstawicieli wydziałów i jednostek organizacyjnych Miasta, przekazywano informacje o powstałych zdarzeniach w zakresie swoich obszarów działania, mogących mieć wpływ na zakłócenia w prawidłowym funkcjonowaniu Miasta.

Z wyjaśnień Z-cy Dyrektora WBiZK wynikało, że w Urzędzie na bieżąco monitorowano zdarzenia z obszaru zarządzania kryzysowego. W okresie objętym kontrolą na terenie Miasta wystąpiły dwa zdarzenia kwalifikujące się do kategorii sytuacji kryzysowych, zdefiniowanych w art. 3, pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj. epidemia COVID-19 i napływ osób z Ukrainy w związku z wojną. Z-ca Dyrektora WBiZK wskazał na szereg trudności i problemów związanych z realizacją zadań, m.in.:

- w związku z epidemią COVID-19 – dotyczących wydolności służb medycznych, braku doświadczenia państwa w walce z epidemią, w tym m.in.: rozwiązań: systemowych, prawnych i organizacyjnych, odpowiedniego przepływu informacji oraz zakłócenia łańcucha dostaw, wyłączenia z funkcjonowania szeregu podmiotów, zaburzenia ciągłości i sprawności pracy administracji publicznej, konieczności ograniczenia fizycznego kontaktu;
- w związku z napływem osób z Ukrainy – brak: modelu postępowania przy przyjmowaniu uchodźców przez państwo, znajomości potrzeb uchodźców, odpowiedniego przepływu informacji o planowanych rozwiązaniach prawnych

dotyczących legalizacji pobytu osób, ich statusu, dostępu do usług publicznych, możliwości podejmowania pracy i zasad finansowania wsparcia z budżetu państwa.

W związku z powyższym podjęto następujące działania:

- dotyczące epidemii COVID-19 – MZZK podejmował decyzje dotyczące sposobów postępowania, dostosowując do stale zmieniających się wymogów i uwarunkowań prawnych. Dokonano zmiany w organizacji pracy w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych w celu zapewnienia realizacji zadań Miasta i poleceń Wojewody oraz dostosowania do uregulowań prawnych wprowadzających ograniczenia, nakazy i zakazy. Podjęto współpracę z podmiotami wyznaczonymi do realizacji zadań związanych ze zwalczaniem i zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa;
- dotyczące napływu osób z Ukrainy – analizowano przepisy dotyczące statusu napływających osób pod kątem możliwości udzielenia im pomocy, powołano Zespół Interdyscyplinarny koordynujący zadania w zakresie pomocy, utworzono punkty koordynacyjne akcji pomocowej, informacyjne, recepcyjne i pierwszej pomocy. Zapewniono współpracę w zakresie obsługi tych punktów oraz miejsc tymczasowego zbiorowego zakwaterowania, z jednostkami organizacyjnymi Miasta, Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego i Wojskiem Obrony Terytorialnej (dalej: „WOT”). Podjęto współpracę z Fundacją Gdańską w celu koordynowania pomocy oferowanej przez mieszkańców. Zorganizowano miejsca obsługi obywateli Ukrainy ubiegających się o nadanie numeru PESEL. Podjęto działania w celu rozpoznania i monitorowania możliwości świadczenia usług przez placówki oświatowe oraz koordynowania działań i zapewnienia przepływu informacji w zakresie świadczenia takich usług. Przygotowano informacje w języku ukraińskim i rosyjskim, dotyczące różnych aspektów życia codziennego, możliwości otrzymania wsparcia oraz bieżącej sytuacji.

(akta kontroli str. 33-34, 44-58)

Z wyjaśnień Dyrektora WBiZK wynikało, że w zakresie problemów systemowych związanych z zarządzaniem kryzysowym problematyczne były sytuacje, w których normy prawne przypisują zadania z zakresu administracji rządowej wyłącznie do poziomu wojewody, a ich realizacja wymagała podjęcia działań na szczeblach administracji samorządowej. Brak doprecyzowania kompetencji i finansowania stanowił duże wyzwanie w planowaniu działań i finansowaniu.

(akta kontroli str. 528, 533)

Sposób realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego uregulował Prezydent w zarządzeniu w sprawie MZZK¹¹ oraz w PZK.

(akta kontroli str. 33-35, 59-60, 68-70, 77-98, 237-239, płyta CD1: plik 1-6)

Zdaniem Z-cy Dyrektora WBiZK definicja ustawowa sytuacji kryzysowej, zawarta w art. 3 pkt. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, może być inaczej rozumiana i stosowana, ponieważ nie zawiera ostrych kryteriów. Nie doprecyzowano pojęcia „mienia o znacznych rozmiarach”. Jedynie art. 115 § 5 Kodeksu karnego¹², do którego można byłoby się odnieść, opisuje to pojęcie. Tylko parametr „znacznego ograniczenia w działalności właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków” pozwala na wiarygodną ocenę danej

¹¹ Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska nr 1820/21 z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz określenia jego szczegółowych zadań, zasad działania, struktury, siedziby i trybu pracy, uchylające zarządzenie Prezydenta nr 1156/10 z 9 sierpnia 2010 r. w tej samej sprawie (dale: „zarządzenie w sprawie MZZK”).

¹² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zm.).

sytuacji w zależności od uwarunkowań danej gminy (wysokość budżetu, specjalistyczne zasoby ludzkie i zaplecze techniczno-organizacyjne).

(akta kontroli str. 33-35, 59)

1.2. Według stanu na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych (1 sierpnia 2022 r.), w ramach Urzędu, po przeprowadzeniu analizy w zakresie potrzeb kadrowych, wyłączeniu z obowiązku pełnienia służby wojskowej podlegało łącznie siedem osób, z tego: dwie (w tym jeden pracownik w WBiZK) ze względu na posiadane kwalifikacje lub zajmowane stanowiska były niezbędne dla zapewnienia obrony lub bezpieczeństwa państwa i pięć osób (żaden z pracowników WBiZK), których powołanie do służby wojskowej groziłoby zaprzestaniem lub poważnym zakłóceniem pracy Urzędu – na wniosek. Ponadto trzy osoby posiadały przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do Miejskiego Ośrodka Analizy Danych i Alarmowania Urzędu Miejskiego w Gdańsku (dalej: „MOADA”). Pracownicy wyłączeni na wniosek realizowali zadania określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego¹³. Nie było przypadków odmowy wyłączenia z obowiązku pełnienia służby wojskowej.

Według stanu na 15 listopada 2022 r. liczba osób wyłączonych z obowiązku pełnienia służby wojskowej oraz niepodlegających obowiązkowi służby wojskowej¹⁴ wyniosła ogółem 1087 z 1295 pracowników Urzędu, co stanowiło 83,9%, w tym w WBiZK – 22 pracowników z 29, co stanowiło 75,9%. Dyrektor WBiZK wyjaśniła m.in., że:

- ocena dotycząca wyłączenia z obowiązku pełnienia służby wojskowej była dokonywana na wszystkich szczeblach zarządczych od kierownika referatu do prezydenta miasta;
- decyzja o reklamowaniu była podejmowana w oparciu o zakres realizowanych obowiązków, przypisane odpowiedzialności, możliwość zastąpienia w realizacji zadań przez innego pracownika;
- Urząd jest jednostką, w której większość pracowników stanowią kobiety. Razem z mężczyznami niepodlegającymi obowiązkowi służby wojskowej, zapewnią ciągłość funkcjonowania Urzędu na wypadek mobilizacji i w czasie wojny;
- z reguły dyrektorami oraz zastępcami dyrektorów poszczególnych wydziałów Urzędu są kobieta i mężczyzna, co zapewnia ciągłość świadczenia zadań w przypadku ogłoszenia mobilizacji lub wybuchu wojny.

(akta kontroli str. 33-35, 60, 99-112, 528-529, 533-535)

1.3. Skład, organizację, siedzibę i tryb pracy MZZK, stosownie do art. 17 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, Prezydent określił zarządzeniem w sprawie MZZK z 18 listopada 2021 r., uchylającym zarządzenie Prezydenta w tej samej sprawie z 9 sierpnia 2010 r.

(akta kontroli str. 77-98)

Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że zmiana zarządzenia w sprawie MZZK spowodowana była koniecznością uaktualnienia struktury, zasad działania i trybu pracy MZZK, w związku ze zmianami: struktury organizacyjnej i zakresu działania komórek organizacyjnych Urzędu, nazw jednostek organizacyjnych Miasta i przedsiębiorstw z udziałem Miasta oraz zakresu i zadań Szefa Ochrony Cywilnej Miasta (dalej: „Szef OC Miasta”).

(akta kontroli str. 33-35, 60-61)

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 19110.

¹⁴ W tym osoby z przydziałami organizacyjno-mobilizacyjnymi do MOADA.

W skład MZZK wchodził: przewodniczący (Prezydent), dwóch jego z-ców (Z-ca Prezydenta i Dyrektor WBiZK), dyrektorzy: Wydziału Gospodarki Komunalnej (dalej: „WGK”), WŚ, Wydziału Rozwoju Społecznego (dalej: „WRS”), Wydziału Finansowego (do 17 listopada 2021 r.), Rzecznik Prasowy Prezydenta, Komendant Miejski PSP, Komendant Miejski Policji w Gdańsku, Komendant SM, Dyrektor Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, Prezes GW (do 17 listopada 2021 r. Dyrektor Gdańskich Melioracji), Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku (MOPR), PINB, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku (dalej: „Powiatowy Inspektor Sanitarny”), Powiatowy Lekarz Weterynarii¹⁵ i inne osoby zaproszone przez przewodniczącego MZZK.

Od 18 listopada 2021 r. członkami MZZK byli także dyrektorzy: Biura Prezydenta, Biura Prawnego, Gdańskich Nieruchomości i ZTM, Z-ca Dyrektora WBiZK, Kierownik RPC WBiZK, prezesi Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo Kanalizacyjnej Sp. z o.o. i SNG. Ponadto w skład MZZK wchodziły grupy robocze:

- trzy o charakterze stałym: planowania cywilnego, monitorowania oraz prognoz i analiz;
- trzy o charakterze czasowym: operacji i organizacji działań, zabezpieczenia logistycznego oraz opieki zdrowotnej i pomocy socjalno-bytowej.

Członkami grup roboczych byli wybrani członkowie MZZK i wyznaczeni przez nich pracownicy.

(akta kontroli str. 77, 87-90)

W latach 2020-2022 (do 25 sierpnia) odbyło się 21 posiedzeń MZZK (w kolejnych latach: 16, trzy i jedno posiedzenie). Przedmiotem prac MZZK były:

- sytuacja związana z epidemią COVID-19 (15 posiedzeń w 2020 r.),
- przygotowania na wypadek wystąpienia powodzi roztopowych (jedno posiedzenie w 2021 r.) i opadowych (po jednym posiedzeniu rocznie), a także na ostrzeżenia wydane przez IMGW o burzach z intensywnymi opadami deszczu (jedno posiedzenie w 2022 r.),
- przypadki ptasiej grypy (jedno posiedzenie w 2021 r.).

Ww. zagrożenia były wymienione w PZK.

Na ww. posiedzeniach zaproponowano m.in. następujące działania dotyczące:

- epidemii COVID-19 – odwołanie, przełożenie lub ograniczenie imprez masowych, zabezpieczenie pracowników pod względem higienicznym, ograniczenie bezpośrednich kontaktów pracowników Urzędu z klientami, otwieranie drzwi w pojazdach komunikacji miejskiej przez kierowców oraz zawieszenie sprzedaży przez nich biletów, uruchomienia miejsc kwarantanny w obiektach użyteczności publicznej i rozważenie użycia w tym celu schroniska młodzieżowego, powołanie zespołu ds. działania w przypadku epidemii COVID-19, monitorowanie liczby osób zarażonych, współpraca z Powiatowym i Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w zakresie wymiany informacji i przygotowania do ewentualnych działań, uruchomienie miejsc izolacji dla osób, od których pobrano wymazy, nakładanie kar administracyjnych za niestosowanie się do ograniczeń, skoordynowanie działań w zakresie pomocy żywnościowej, kontynuacja działalności pogotowia socjalnego dla osób nietrzeźwych i zapewnienie w nim miejsca izolacji, zapewnienie odbioru odpadów od osób chorych, wystąpienie o informację w zakresie liczby wolnych łóżek i respiratorów dla osób zainfekowanych, kontrole KM Policji i PSSE w miejscach objętych ograniczeniami;
- zagrożeń powodziowych – zaniechanie prowadzenia ćwiczeń w latach 2020-2021 w związku z ryzykiem zakażenia COVID-19, zorganizowanie ćwiczeń w 2022 r., wprowadzenie dodatkowych punktów poboru worków z piaskiem, ograniczenie

¹⁵ Powiatowy Lekarz Weterynarii w Pruszczu Gdańskim.

koszenia terenów zielonych, rozważenie wysiewania łąk zielonych, odpowiedni dobór roślin w przestrzeni miejskiej, prowadzenie wśród mieszkańców działań edukacyjnych dotyczących suszy i promowanie odpowiedniego zachowania w czasie sytuacji kryzysowych, opracowanie priorytetów inwestycyjnych w systemie przeciwpowodziowym, przegląd i aktualizacja wewnętrznych procedur, przekazywanie ostrzeżeń i komunikatów meteorologicznych do służb, jednostek organizacyjnych i spółek oraz przekazywanie ostrzeżeń do mieszkańców za pomocą dedykowanej aplikacji BLISKO¹⁶ i sms, monitorowanie sytuacji na końcowym odcinku Wisły oraz tamie we Włocławku, monitorowanie zarządców nieruchomości w zakresie zalegającego śniegu oraz zwisających sopli;

- ptasiej grypy (H5N8) – umieszczenie znaków ostrzegawczych na obszarach zagrożonych, systematyczna kontrola przydomowych hodowli drobiu, zgłaszanie przypadków pomoru ptactwa, poinformowanie podmiotów usuwających ptaki o konieczności stosowania przez pracowników środków ochrony osobistej, zasadach bezpieczeństwa i współpracy w tym zakresie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej (dalej: „OSP”) i podmiotem zajmującym się wywozem, w przypadku usuwania padliny z terenów prywatnych, przekazanie martwych ptaków do lecznicy weterynaryjnej w celu pobrania próbek do badania.

(akta kontroli str. 33-35, 60-62, 297-430)

Z wyjaśnień Z-cy Dyrektora WBiZK wynikało, że prace MZZK nie obejmowały typowych zagrożeń hybrydowych, ponieważ takie nie wystąpiły. Zagrożenia hybrydowe mogą pojawić się przy każdego rodzaju zagrożeniu i podczas trwania zagrożenia takie ryzyka były brane pod uwagę przez MZZK. W protokołach z posiedzeń¹⁷ MZZK brak było zapisów dotyczących analiz pod kątem zagrożenia hybrydowego.

(akta kontroli str. 33-35, 62, 297-430, 568)

W celu organizacji pomocy humanitarnej osobom napływającym z Ukrainy, Prezydent powołał Zespół interdyscyplinarny, który był ciałem doradczo-pomocniczym Prezydenta. W skład Zespołu wchodził: przewodniczący i dwóch współprzewodniczących (trzech z-ców Prezydenta). W ramach Zespołu działał Komitet Sterujący, w skład którego, oprócz ww. osób, wchodził także dyrektorzy WBiZK, WRS i ich zastępcy, Z-ca dyrektora WGK i przedstawiciele Fundacji Gdańskiej. Członkami Zespołu było 58 przedstawicieli¹⁸.

Do zadań Zespołu należała analiza potrzeb i możliwości zapewnienia niezbędnej pomocy humanitarnej, w szczególności: w zakresie organizacji przewozu i relokowania na terytorium Miasta, zabezpieczenie najpilniejszych potrzeb socjalnych, pomoc w zapewnieniu: opieki medycznej, schronienia i komunikacji z agencjami pracy/pracodawcami, zbiórka, magazynowanie i przekazywanie niezbędnych rzeczy oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami różnych szczebli samorządu oraz agendami rządowymi w celu realizacji wsparcia. W ramach Zespołu utworzono grupy robocze kierowane przez koordynatorów. Poszczególni koordynatorzy odpowiadali za działania w obszarach: koordynacja działań i interwencja, organizacja i infrastruktura, schronienie, formalności, pomoc

¹⁶ Jeden z kanałów komunikacji w ramach SISMS.

¹⁷ W tym z wideokonferencji.

¹⁸ WGK, WBiZK, WRS, WSO, Wydziału Kadr i Organizacji, Biura Prezydenta, Biura Prawnego, Gdańskiego Urzędu Pracy, MOPR, Marszałka Województwa Pomorskiego, Regionalnego Centrum Wolontariatu, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, Fundacji Inicjowania Rozwoju Up Foundation, Fundacji Gdańskiej, Gdańskiego Centrum Multimedialnego, ZTM, Gdański Ośrodek Sportu, Arena Gdańsk Operator, Gdańskiej Organizacji Turystycznej, Gdańskiego Centrum Informatycznego, Gdańskich Nieruchomości oraz Gdańskiego Ośrodka Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień.

psychologiczna, wolontariat, pomoc w zatrudnieniu, magazyn, komunikacja i informacja, opieka medyczna, transport, obiekty pierwszego kontaktu, obiekty tymczasowego zakwaterowania, pomoc materialna, oferta integracji, opieka i edukacja oraz organizacja zbiórki humanitarnej i konwoju.

(akta kontroli str. 113-119)

Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że szeroki zakres działań, głównie humanitarnych, jaki jawił się już w pierwszych dniach związanych z przybywającymi uchodźcami, spowodował, że powołano odrębny interdyscyplinarny zespół. Dyrektor WBiZK nie była w stanie określić dokładnej liczby spotkań/posiedzeń tego zespołu. Ze względu na dynamikę działań, ciągle dostosowywanie się do codziennych, nowych sytuacji, jak również ogrom pracy (często fizycznej) związanej z udzieleniem szybkiej pomocy zwiększającej się liczbie uchodźców, odstąpiono od protokolowania spotkań. Przez 3-4 tygodnie odbywały się one dwa lub trzy razy dziennie – osobiście lub za pomocą wideokonferencji. W późniejszym czasie spotkania prowadzono raz dziennie, a następnie posiedzenia ograniczone zostały do dwóch razy w tygodniu z wykorzystaniem wideokonferencji.¹⁹

(akta kontroli str. 288, 294-295)

W PZK nie ujęto zagrożeń związanych z masowym napływem cudzoziemców z terenów ogarniętych konfliktami zbrojnymi.

(akta kontroli str. 237-239, płyta CD1: plik 2,4)

Dyrektor WBiK wyjaśniła, że zgodnie z zaleceniami Wojewody do planów zarządzania kryzysowego²⁰ z 11 lutego 2020 r. i zarządzeniem Wojewody z 20 grudnia 2018 r. w sprawie aktualizacji pzk, przygotowaniu podlegał zestaw określonych modułów zadaniowych. Wśród wskazanych tematów nie ujęto działań związanych z masowym napływem cudzoziemców i związanym z tym kryzysem humanitarnym. Dodała, że koordynacja działań w tym zakresie nie jest zadaniem szczebla powiatowego (gminnego), tylko administracji rządowej.

(akta kontroli str. 159, 165, 240-245, 287, 291-292)

1.4. Prezydent, stosownie do art. 18 ust. 1 i 3 utworzył MCZK i określił jego organizację, siedzibę i tryb działania. MCZK działał w strukturze RZK, a do zadań RZK przypisał m.in. zapewnienie całodobowej pracy i doskonalenie funkcjonowania MCZK. Organizacja, siedziba oraz tryb pracy MCZK wynikały z Regulaminu działania MZZK stanowiącego załącznik do zarządzenia w sprawie MZZK, PZK oraz grafików dyżurów. Zgodnie z ww. dokumentami:

- grupy robocze MZZK o charakterze stałym pracują zgodnie z rozkładem czasu pracy obowiązującym w Urzędzie oraz instytucjach, z których wywodzą się ich członkowie;
- do zadań grupy monitorowania, prognoz i analiz należy m.in. pełnienie całodobowych dyżurów domowych przez wyznaczonych pracowników WBiZK w zakresie wsparcia pracy dyżurnego MCZK;
- wyznaczeni pracownicy WBiZK pełnią dyżury domowe w zakresie stałego telefonicznego wsparcia pracy dyżurnego MCZK, będący w gotowości świadczenia pracy w MCZK lub na terenie Miasta, w przypadku zaistnienia takiej konieczności poza obowiązującym normatywnym czasem pracy;
- decyzję o natychmiastowym zwołaniu MZZK lub grup roboczych, podejmuje przewodniczący MZZK lub w razie jego nieobecności jego z-za;
- MZZK w wypadku sytuacji kryzysowej na obszarze Miasta pełni funkcję sztabu kryzysowego, a Prezydent poprzez MZZK koordynuje i kieruje działaniami

¹⁹ Dyrektor WBiZK oszacowała, że w sumie odbyło się około 120 spotkań.

²⁰ Dalej: „pzk”.

ratowniczymi i porządkowo–ochronnymi podejmowanymi przez siły Krajowego Systemu Ratowniczo–Gaśniczego, zespolone służby i inspekcje oraz organy administracji niezespolonej szczebla powiatowego;

- dyżurni MCZK pracują w systemie zmianowym, a czas pracy zmiany służbowej wynosił, co do zasady, 12 godzin. Zmiana dyżuru odbywa się o godz. 08:00 i o 20:00, zgodnie z grafiką pracy. Osoba zdająca dyżur zobligowana jest do przekazania osobie przejmującej informacji o przebiegu dyżuru, otrzymanych meldunkach, zgłoszeniach i zadaniach, a także wskazać sposób załatwienia spraw niezrealizowanych;
 - służba dyżurna gromadzi i analizuje informacje dostarczane przez media, służby, inspekcje, administrację i inne podmioty oraz raporty hydrograficzne i meteorologiczne oraz opracowuje raport dobowy dla Prezydenta;
 - do stałych obowiązków dyżurnego należy przyjęcie zgłoszenia oraz uruchomienie właściwej procedury/modułu lub powiadomienie zgodnie z właściwością podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie działań. Na polecenie osoby przełożonej, pracownicy MCZK realizują standardowe procedury działania właściwe dla zaistniałej sytuacji kryzysowej lub zdarzenia losowego.
- (akta kontroli str. 14, 33, 68-71, 80- 85, 93, 96-98, 120, 237-239, płyta CD1: plik 5)

Nie wprowadzono instrukcji całodobowego dyżuru w MCZK. Zakres zadań dyżurnych MCZK wynikał z opisu stanowisk pracy dyżurnych MCZK. Ich praca polegała m.in. na:

- pełnieniu całodobowych dyżurów w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego,
- współdziałaniu z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej,
- realizowaniu stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa,
- dokumentowaniu działań podejmowanych przez MCZK,
- współpracy z jednostkami organizacyjnymi Miasta i podmiotami współdziałającymi,

a miejscem pracy była sala dyspozytorska w siedzibie MCZK.

(akta kontroli str. 33, 70, 120-150)

Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że w sali dyspozytorskiej MCZK znajduje się dodatkowo: 24-godzinne Stanowisko Kierowania SM, stanowiska pracy GCK oraz zapasowe stanowiska pracy dla Stanowisk Kierowania Komendanta Miejskiego PSP (dalej: „SKKM PSP”), które podczas sytuacji kryzysowej mogą być zasilane funkcjonariuszami KM PSP. Porozumienie zawarte z Komendantem Miejskim PSP umożliwia również przeniesienie stanowiska dyżurnego MCZK do SKKM PSP usytuowanego w KM PSP. Dokumentacja MCZK prowadzona jest w systemie dyspozytorskim DART. Członkowie MZZK mogą być powiadamiani: telefonicznie, za pomocą SISMS, grupowego sms'a jak również przez komunikator internetowy. Za pośrednictwem komunikatora członkowie MZZK mają możliwość bieżącego udziału w wymianie informacji związanych z aktualnym zdarzeniem, jak również przekazują informacje z zakresu prowadzonych czynności przez poszczególne podmioty, służby i inspekcje. W przypadku fizycznego zwołania MZZK sporządzany jest protokół z posiedzenia, który stanowi dokument pracy zespołu.

(akta kontroli str. 33, 70-71, 300-430, 447-452, 467, 510)

W toku kontroli dokonano oględzin w MCZK w zakresie próbnego połączenia telefonicznego lub poprzez SMS ze wszystkimi członkami MZZK²¹. Celem oględzin była weryfikacja określonego w art. 18 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym

²¹ Za wyjątkiem Z-cy Dyrektora WBiZK, w obecności którego przeprowadzono oględziny.

obowiązku dotyczącego zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego. Oględziny odbyły się po godzinach pracy Urzędu. Dyżurny MCZK skontaktował się z ww. osobami lub ich zastępcami (w jednym przypadku).

(akta kontroli str. 90, 510-513)

1.5. Stosownie do art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. b-d ustawy o zarządzaniu kryzysowym, w PZK określono m.in.: organizację łączności, systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania oraz zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń²². Zgodnie z PZK, zatwierdzonym w 2022 r.:

a) Łączność pomiędzy podmiotami realizującymi zadania dotyczące zarządzania kryzysowego jest realizowana za pośrednictwem MCZK z wykorzystaniem różnych urządzeń²³. Opracowano schematy organizacji łączności MCZK w sytuacjach kryzysowych. Określono w nich kierunki przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz wykorzystywane do tego systemy i środki łączności: sieci telefoniczne (stacjonarna i komórkowa), Internet oraz sieć łączności radiowej (analogowej i cyfrowej). Opracowano także schemat organizacji łączności na administrowanym terenie podczas prowadzenia działań w sytuacji kryzysowej.

b) Do przekazania ludności informacji o nadchodzącym zagrożeniu wykorzystuje się: środki łączności (radiotelefony, sieć telefoniczna, komórkowa, faksy, Internet, poczta elektroniczna, telewizja, radio), SISMS, ruchome środki nagłaśniające i sygnały dźwiękowe za pomocą syren alarmowych. MCZK wyposażone jest w system zdalnego uruchamiania syren alarmowych znajdujących się na terenie Miasta. System ten umożliwia nadanie i odwołanie alarmu o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska oraz o skażeniach.

W skład systemu wykrywania i alarmowania (dalej: „SWA”) w Gdańsku wchodzi jednostki organizacyjne, służby i inspekcje wykonujące zadania związane z wykrywaniem zagrożeń oraz powiadamianiem, ostrzeganiem i alarmowaniem ludności:

- formacje zbierania i analizowania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania mieszkańców²⁴,
- formacje wykrywania zagrożeń²⁵.

Dodatkowo w skład SWA wchodzi:

- Punkty Alarmowania zakładów przemysłowych wykorzystujących w produkcji toksyczne środki przemysłowe, w tym zakłady dużego i zwiększonego ryzyka oraz obiekty infrastruktury krytycznej (dalej: „IK”),
- jednostki organizacyjne, których statutowa działalność przewiduje wykonywanie czynności realizowanych w ramach SWA i SWO²⁶ w zakresie ustalonym przez Szefa OC Miasta,

²² Zgodnie z zaleceniami Wojewody, w PZK zatwierdzonym w 2022 r. informacje te zawarto w części B, natomiast w poprzednio obowiązującym PZK - zatwierdzonym w 2018 r. – w formie załączników funkcjonalnych.

²³ Central telefonicznych; serwerów bazodanowych i serwera komunikacyjnego; łącz telekomunikacyjnych do obsługi służb wchodzących w skład MCZK; wewnętrznej sieci komputerowej i telefonicznej; cyfrowych terminali telefonicznych; komputerowych stanowisk wszystkich dyspozytorów na stołach dyspozytorskich; stanowiskowych zasilaczy awaryjnych UPS dla stanowisk MCZK oraz centralnego UPS, pracujących do czasu zadziałania agregatu prądotwórczego; agregatu prądotwórczego z systemem automatycznego startu w chwili zaniku zasilania z sieci elektroenergetycznej, zapewniającego zasilanie wszystkich urządzeń elektrycznych w MCZK przez czas nieograniczony; systemu informatycznego wspomaganie pracy dyspozytorów, dostosowanego do specyfiki służb i współdziałania; analogowego i cyfrowego systemu łączności bezprzewodowej opartego o radiotelefony, niezależnego dla każdej ze służb; urządzeń i wyposażenia do współpracy MCZK z jednostkami ratowniczymi; Powszechnego Systemu Ostrzegania i Alarmowania Ludności (syreny alarmowe).

²⁴ Miejski Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania Urzędu Miejskiego w Gdańsku (MOADA), telewizyjna drużyna alarmowania TVP O/Gdańsk, radiofoniczna drużyna alarmowania Polskiego Radia „Radio Gdańsk” S.A. w Gdańsku.

²⁵ Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o.o., Remontowa Lighting Technologies S.A. i drużyny wykrywania zagrożeń.

²⁶ Systemu wczesnego ostrzegania ludności.

- stanowiska dyżurne dostawców mediów technicznych.

Za prawidłowe przygotowanie i przebieg procesu informacyjnego, obejmującego zbieranie niezbędnych do oceny sytuacji danych oraz powiadamianie ludności, instytucji i zakładów, odpowiada MZZK. Uruchamianie systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniu na terenie Miasta oraz personelu Urzędu opisano szczegółowo module zadaniowym, będącym częścią PZK.

c) Przy przekazywaniu informacji o zagrożeniu stosuje się m.in. następujące zasady:

- ludność oraz zainteresowane instytucje i przedsiębiorstwa należy niezwłocznie powiadomić o wszystkich istotnych zagrożeniach ujawnionych lub przewidywanych, w taki sposób i w takim zakresie, aby nie spowodować paniki,
- informacje powinny być prawdziwe, zgodne z wiedzą fachową w danym zakresie oraz oparte o znajomość stanu faktycznego,
- służby, straże, inspekcje i inne podmioty działające na terenie Gdańska mają obowiązek informowania MCZK o ujawnionych lub przewidywanych zagrożeniach,
- w sytuacjach niecierpiących zwłoki informacje o zagrożeniu przekazuje: kierujący akcją ratowniczą osobiście lub za pośrednictwem wyznaczonej osoby i MCZK, a w pozostałych sytuacjach: Prezydent, Rzecznik Prasowy Prezydenta i MZZK,
- informacja powinna zawierać: rodzaj i miejsce zagrożenia, konsekwencje mogące wynikać z zagrożenia oraz sposób uniknięcia zagrożenia lub jego zmniejszenia (w tym np. o: wyznaczonych objazdach w ruchu drogowym, uruchomionej komunikacji zastępczej, miejscach dostawy wody itp.).

Informacje przekazywane są: telefonicznie, przez Internet, pocztą, w postaci komunikatów organów samorządu terytorialnego²⁷ i innych komunikatów medialnych, na konferencjach prasowych, na wystąpieniach przed dziennikarzami, osobiście na miejscu zdarzenia (działań)²⁸, na spotkaniach z mieszkańcami i za pomocą aplikacji BLISKO²⁹. Sposoby przekazywania informacji społeczeństwu mogą się różnić na poszczególnych etapach sytuacji kryzysowych. Za opracowanie, wdrożenie i stosowanie właściwych procedur na poszczególnych etapach odpowiada Referat Prasowy Biura Prezydenta. Szczegóły dotyczące organizacji procesu komunikacji społecznej zostały zawarte w module zadaniowym będącym załącznikiem do PZK.

(akta kontroli str. 151-173, 237-239, płyta CD1: plik 5)

W sprawie realizacji przez Prezydenta obowiązku zarządzania, organizacji i prowadzenia szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego, wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił m.in., że zadania te realizowane były przez: WBiZK, miejskie jednostki organizacyjne, podmioty współpracujące i zakłady.³⁰ Przy analizowaniu zagrożeń brane były pod uwagę wszystkie skutki, oddziaływanie na mieszkańców i sprawność funkcjonowania miasta. Ważnym elementem ćwiczeń była spójna polityka informacyjna wszystkich służb i jednostek działających przy obsłudze zdarzenia. Powyższe pozwalało na: ograniczenie sprzecznych komunikatów i pola do interpretacji i przekazywanie spójnych informacji. Z uwagi na sytuację pandemiczną szkolenia były ograniczone. Część ćwiczeń odbywała się w trybie zdanym i miała charakter sztabowy. W ocenie Z-cy Dyrektora WBiZK treningi realizowane były w sposób ciągły, jako wypracowanie i doskonalenie metod działania

²⁷ Komunikaty te redaktor naczelny dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować, w uzgodnionym terminie, bez dokonywania zmian, zamieszczania uwag i zaprzeczeń, a w razie braku uzgodnienia terminu – w najbliższym przygotowywanym wydaniu.

²⁸ Jeżeli jest to konieczne dla zmniejszenia negatywnych skutków zdarzenia lub zapobiegnięcia zwiększenia negatywnych rozmiarów zdarzenia.

²⁹ Komunikaty mogą odbierać wyłącznie użytkownicy, którzy uprzednio zapisali się do jednego z kanałów komunikacji: mail, SMS lub aplikacja dedykowana na smartfony.

³⁰ W celu sprawdzenia: poprawności działania, utrwalenia zasad przekazywania informacji, współpracy, kompleksowego rozwiązywania problemów i wspólnego wypracowania decyzji.

przy obsłudze różnych incydentów. Utworzona w komunikatorze internetowym grupa, koordynowała wszelkie zdarzenia zakłócające funkcjonowanie Miasta i wypracowywała rozwiązania, przez co doskonalila system. Systematycznie doskonalona była też praca dyżurnych MCZK (średnio raz na kwartał wspólnie omawiane były problemy, zgłoszenia od mieszkańców i sposoby ich realizacji).

(akta kontroli str. 33-34, 38-39)

W latach 2020-2022 (do 14 września) pracownicy Urzędu uczestniczyli m.in. w 14 szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu zarządzania kryzysowego (w kolejnych latach: czterech, sześciu i czterech), z tego:

- czterech zorganizowanych przez Urząd (kolejno: jednym, dwóch i jednym),
- pięciu zorganizowanych wspólnie z innymi podmiotami (po dwóch w latach 2020-2021 i jednym w 2022 r.),
- pięciu zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne (jednym w 2020 r. i po dwóch w kolejnych latach),

w tym m.in.: ćwiczenia uruchomienia zapasowego stanowiska kierownika KM PSP w MCZK przy udziale WBiZK; ćwiczenia aplikacyjne: wypadki komunikacyjne, katastrofa budowlana; ćwiczenia SNG dotyczące przepompowni ścieków; szkolenie z zakresu zarządzania ryzykiem powodziowym i ochrony przeciwpowodziowej; ćwiczenia OSP, KM PSP i WBiZK; szkolenie przeciwpowodziowe wraz z wizją w terenie, szkolenie z zakresu ochrony ppoż.; ćwiczenia przeciwpowodziowe przy miejskim magazynie przeciwpowodziowym; ćwiczenia sprawdzające działanie zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego zakładu dużego ryzyka „Grupa Lotos”, Naftoport – ćwiczenia alarmowania, a także:

- ćwiczenia „Las 2021” – ćwiczenia organizowane przez PSP, polegały na przekazaniu przez MSK PSP ostrzeżenia o upałach. Zadaniem MCZK było przyjęcie ostrzeżenia i przekazanie go do instytucji miejskich oraz mieszkańców zgodnie z przyjętymi zasadami w MCZK;
- ćwiczenia „Patrol 21” – ćwiczenia aplikacyjne związane z wystąpieniem zagrożenia chemicznego powstałego po wypłynięciu w Świbnie dwóch beczek z nieznaną substancją. Ćwiczenia prowadziła Komenda Miejska PSP, działania MCZK polegały na udzieleniu wsparcia PSP w zakresie pomocy w powiadomieniu mieszkańców o zagrożeniu i organizacji ewentualnej ewakuacji (w zależności od potrzeb). Ewakuacja polegała na wskazaniu miejsca zbiórki, podstawieniu autobusów, ustaleniu miejsca przyjęcia mieszkańców;
- szkolenie z zakresu karnoprawnej oceny hasel/transparentów pod kątem występowania mowy nienawiści³¹;
- szkolenie wewnętrzne MCZK – miało na celu m.in. usystematyzowanie wiedzy dyżurnych, omówienie: zauważonych problemów, konieczności wprowadzenia zmian, nowych rozwiązań, zmian organizacyjnych w jednostkach miejskich i współpracujących wpływających na sposób działania MCZK.

³¹ Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że charakterystyka zagrożeń podzielona jest na kategorie, a jedną z nich jest zbiorowe zakłócanie porządku publicznego. W PZK pod tą definicją zawarto zakłócenia, które mogą wystąpić na tle ideologicznym i przybrać formy demonstracji, manifestacji, podczas których może dojść do łamania prawa i doprowadzić do zamieszek i starć. Z uwagi na organizowanie zgromadzeń zawierających elementy ideologii neonazistowskiej, mowy nienawiści, które wywoływały kontrmanifestacje i ożywione reakcje mieszkańców, w ramach przygotowania do minimalizacji negatywnych skutków zjawiska zorganizowano szkolenie, którego celem było poszerzenia wiedzy i umiejętności pracowników do oceny sytuacji w czasie trwania zgromadzeń oraz adekwatnego reagowania. Właściwa, szybka ocena sytuacji i reakcja na zagrożenie, ma za zadanie niedopuszczenie do wystąpienia aktów przemocy, agresji i zamieszek. Wiedza i umiejętności przekazane na szkoleniu pomagają zmniejszyć ryzyko zbiorowych zakłóceń porządku publicznego i wpisują się w działania zarządzania kryzysowego.

Ponadto w 2022 r. Urząd zorganizował dwa szkolenia z zakresu spraw obrony cywilnej (dalej: „OC”) i jeden kurs obronny³². Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że przeprowadzone szkolenia z zakresu zadań obrony cywilnej, dotyczyły zarządzania kryzysowego z uwagi na fakt, że od 24 lutego 2022 r. Polska jest sąsiadem państwa objętego działaniami zbrojnymi. Przy niestabilnej sytuacji polityczno–militarnej zasadnym było przeprowadzenie szkolenia w aspekcie potencjalnego zagrożenia oraz przygotowania do podjęcia ewentualnych i koniecznych działań w zakresie obrony cywilnej, jakie spoczywają na samorządzie w sytuacji kryzysowej jaką jest wojna.

Dyrektor WBiZK wyjaśniła ponadto, że w okresie objętym kontrolą w ramach systemu ostrzegania i alarmowania raz w miesiącu były organizowane treningi przez 22 Ośrodki Dowodzenia i Naprowadzania (ODN) w Bydgoszczy, w których udział brał pracownik RPC.

(akta kontroli str. 39, 42-44, 528-533, 572)

1.6. Prezydent otrzymał 7 czerwca 2022 r. od Wojewody stanowisko Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: „MSWiA”), w sprawie realizacji zadań OC w związku z wejściem w życie z dniem 23 kwietnia 2022 r. ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny³³ (dalej: „ustawa o obronie Ojczyzny”)³⁴ uchylającej m.in. ustawę o powszechnym obowiązku obrony RP. Wynika z niego, że zadania dotyczące OC wymienione w artykule 61 (a) Protokołów dodatkowych do Konwencji genewskich można realizować po 23 kwietnia 2022 r. na podstawie obowiązujących aktów prawnych, jako zadania ustawowe poszczególnych służb państwowych (np. PSP, OSP bądź jednostek ratownictwa, w tym medycznego) i terenowych organów OC oraz Wytycznych Komendanta Głównego PSP i Szefa OC Kraju z dnia 28 grudnia 2020 r. do działalności w dziedzinie ochrony ludności, ochrony ppoż. i OC w 2021 i 2022 r.³⁵

(akta kontroli str. 174-178)

Z wyjaśnień Z-cy Dyrektora WBiZK wynikało, że stosownie do ww. stanowiska Prezydent zapewnił realizację ww. zadań m.in. w oparciu: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³⁶, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³⁷, ustawę o zarządzaniu kryzysowym, ustawę z 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe³⁸, ustawę z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne³⁹ oraz ww. Wytyczne Komendanta Głównego PSP.

(akta kontroli str. 33, 36, 63, 528-529, 536-537)

Miasto posiadało magazyny sprzętu OC zlokalizowane w Gdańsku przy ul. Marynarki Polskiej 73A oraz przy ul. Kopernika 18.

(akta kontroli str. 33, 36, 64, 207-211, 236)

³² Kurs dotyczył przeszkolenia pracownika RPC w ramach poszerzenia i uzupełnienia wiedzy w zakresie wykonywania zadań dotyczących bezpieczeństwa i obronności, elementów polityki bezpieczeństwa oraz organizacją i zasadami funkcjonowania systemu obronnego państwa pod kątem roli przewidzianej dla samorządów w systemie obronnym RP.

³³ T.j. Dz. U. poz. 2305.

³⁴ Z dniem wejścia w życie ustawy o obronie Ojczyzny moc utraciła ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372, ze zm.), dalej: „ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP”, czyli akt prawny rangi ustawowej regulujący zagadnienia związane z OC, przy czym 23 kwietnia 1992 r. w wyniku opublikowania w Dzienniku Ustaw z dnia 20 maja 1992 r. obwieszczenia Prezydenta RP, ratyfikowane zostały przez Rzeczpospolitą Polską Protokoły dodatkowe do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczące ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) oraz dotyczące ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół II), sporządzone w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175), dalej: „Protokoły dodatkowe do Konwencji genewskich”.

³⁵ Dostępne na stronie: <https://www.gov.pl/web/kgosp/sock>.

³⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.

³⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1526.

³⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1941, ze zm.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.

1.7. W latach 2020-2022 (I półrocze) Miasto na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego⁴⁰ wydatkowało 12 839,5 tys. zł (w kolejnych latach: 6 965,5 tys. zł, 4 995,0 tys. zł i 879,1 tys. zł), w tym Urząd wydatkował – 4 476,1 tys. zł (w kolejnych latach: 2 762,3 tys. zł, 1 311,2 tys. zł i 402,5 tys. zł), m.in. na:

- utrzymanie i rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego,
- realizację Programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli⁴¹, w tym na: dodatkowe patrole policyjne, działania edukacyjne (warsztaty, pogadanki, programy edukacyjne), konkursy i turnieje, poradnictwo prawne i rodzinne, programy profilaktyczne, szkolenia przedstawicieli instytucji i służb, spotkania informacyjno-edukacyjne z mieszkańcami, propagowanie wydawnictw popularyzujących bezpieczeństwo,
- realizację zadań związanych z wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego i epidemii COVID-19,
- na realizację zadań związanych z pomocą uchodźcom z Ukrainy,
- działania związane z SISMS,
- zwrot środków dla partnera w związku z realizacją projektu „Rozbudowa systemów informowania i ostrzegania o zagrożeniach, w szczególności powodziowych dla Gdańska i Sopotu”.

(akta kontroli str. 33, 36, 64-65, 212-235)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację systemu ochrony ludności w kontekście przeciwdziałania zagrożeniom. Zadania dotyczące zarządzania kryzysowego, w tym w zakresie monitorowania zagrożeń, Prezydent przypisał komórce organizacyjnej, w której zatrudnieni byli wykwalifikowani i doświadczeni pracownicy. W Urzędzie realizowano obowiązki dotyczące szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym i zapewniono w nich udział pracownikom Urzędu. Przeprowadzono także analizę potrzeb kadrowych w celu zapewnienia ciągłości pracy Urzędu na wypadek ogłoszenia mobilizacji i zabezpieczono Urząd w tym zakresie. Stosownie do art. 17 ust. 4 i art. 18 ust. 1 i 3 ww. ustawy, Prezydent powołał MZZK i utworzył MCZK. Określił organizację, siedzibę i tryb działania MZZK i MCZK oraz skład MZZK. Zgodnie z art. 5 pkt 2 ust. 3 ww. ustawy, określił organizację łączności, systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania oraz zasady informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń.

OBSZAR

2. Prawdliwość i rzetelność realizacji zadań związanych z opracowywaniem oraz wdrażaniem dokumentacji o charakterze planistycznym i strategicznym.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Opracowanie i stała aktualizacja PZK należały do zadań RZK⁴².

⁴⁰ Wydatki w rozdziale 75421 „Zarządzanie kryzysowe” według załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.).

⁴¹ Wprowadzony uchwałą nr XII/238/19 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia „Miejskiego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2019 - 2021” oraz uchwałą nr XLIX/1241/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia „Miejskiego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na lata 2022-2024”.

⁴² § 22 ust. 1 pkt 2 lit. b Zarządzenia Nr 2166/17 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu działania i wewnętrznej struktury wydziałów i Urzędu Miejskiego w Gdańsku (ze zm.).

Aktualnie obowiązujący PZK (dalej: „aktualny PZK”) został pozytywnie zaopiniowany 29 marca 2022 r. przez MZZK i zatwierdzony 25 kwietnia 2022 r. przez Wojewodę. Wcześniej obowiązujący PZK (dalej: „poprzedni PZK”) Wojewoda zatwierdził 26 marca 2018 r., przy czym nie był on opiniowany przez MZZK. W aktualnym PZK, zgodnie z zarządzeniem Wojewody z 20 grudnia 2018 r. w sprawie aktualizacji Powiatowych/Miejskich Planów Zarządzania Kryzysowego (PPZK/MPZK), uwzględniono 16 modułów zadaniowych. Natomiast zgodnie z zaleceniami Wojewody z 11 lutego 2020 r. uwzględniono w nim podział na części, tj.:

- część A – dotyczącą: przedsięwzięć realizowanych w fazach zapobiegania i przygotowania, działań realizowanych na rzecz minimalizacji ryzyka oraz zawierającą krótką charakterystykę potencjalnych zagrożeń i ocenę ryzyka ich wystąpienia;
- część B – dotyczącą: rozwiązań stosowanych w fazach reagowania i odbudowy, działań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej (zestawienie przedsięwzięć i zadań przewidzianych do wykonania w sytuacji kryzysowej ujęto w modułach zadaniowych), siatki bezpieczeństwa, określającej jednostki administracji publicznej, instytucje i podmioty, które w sytuacji zagrożenia podejmują działania związane zwalczające lub minimalizujące skutki wystąpienia zagrożenia.

(akta kontroli str. 159-169, 242-248, 260, płyta CD1: plik 4-5)

PZK zawierały elementy wymagane art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, za wyjątkiem zadań i priorytetów określonych w pkt 1 lit. d i pkt 3 lit. I. Zawierały one m.in. procedury realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w tym związane z ochroną IK, które dotyczyły zagrożeń ujętych w siatce bezpieczeństwa. W aktualnym PZK uwzględniono zagrożenia hybrydowe⁴³, a w poprzednim takie zagrożenia nie zostały uwzględnione. W aktualnym PZK określono m.in., że działania hybrydowe to działania zmierzające do osiągnięcia celów politycznych i strategicznych. Prowadzone są w sposób skryty, utrudniający przypisanie odpowiedzialności za nie sprawcy. Działania te prowadzone są przez podmioty państwowe i/lub niepaństwowe w sposób zaplanowany i skoordynowany oraz łączą różne środki wywierania nacisku i uzależniania od potencjalnego agresora. Mogą być prowadzone przy użyciu środków politycznych, ekonomicznych, militarnych i społecznych, w tym z wykorzystaniem mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych. Ponadto określono, że hybrydowość niesie ze sobą złożoność i wielopłaszczyznowość, a skutki działań mogą zaistnieć zarówno na terenie całego miasta jak i szerzej na terenie całej aglomeracji trójmiejskiej. Działania te cechują się tym, że są celowo ograniczane i utrzymywane przez agresora na poziomie poniżej dającego jednoznaczne zidentyfikowanie prognozy wojny. Najważniejszą rolę w przeciwdziałaniu zagrożeniom hybrydowym powinny odgrywać instytucje układu pozamilitarnego z obszaru ogniw ochronnych, gospodarczych, informacyjnych i systemu kierowania wspierane przez siły zbrojne, bowiem nie ma możliwości wyznaczenia dla całości działań hybrydowych podmiotu wiodącego. Wskazano jakich narzędzi może używać agresor w trakcie ataku i jakie mogą wystąpić skutki zdarzenia. Wobec różnorodności możliwych zagrożeń, oceniono, że działania instytucji państwa powinny przebiegać według procedur przyjętych dla konkretnych zagrożeń, z uwzględnieniem złożoności poszczególnych scenariuszy.

W trakcie kontroli NIK zaktualizowano PZK w zakresie dodania zapisów dotyczących zadań z Planu działań krótkoterminowych SO₂. Ponadto Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że (według stanu na 21 listopada 2022 r.) trwało przygotowanie aktualizacji modułu

⁴³ W części „Charakterystyka zagrożeń oraz ocena ryzyka ich wystąpienia, w tym dotyczących infrastruktury krytycznej”.

zadaniowego numer 3 związanego z postępowaniem w przypadku zdarzeń radiacyjnych, a aktualizację realizowano z uwagi na zmianę kategorii osób uprawnionych do otrzymania tabletek jodku potasu, a w konsekwencji ilości punktów dystrybucyjnych na terenie miasta i zasad wydawania preparatu.

(akta kontroli str. 237-239, płyta CD1: plik 1-6, 288, 292-295, 432, 528, 537, 562-564, płyta CD2: plik 2,4)

Z wyjaśnień Dyrektor WBiZK wynikało, że poprzedni PZK nie był modyfikowany i zmieniany w układzie w jakim został opracowany. Opracowując go opierano się na faktycznych i potencjalnych zagrożeniach na terenie Miasta. Do czasu jego zatwierdzenia nie odnotowywano: zdarzeń, incydentów czy sytuacji, o charakterze hybrydowym i nie otrzymano od właściwych służb powiadomień wskazujących na zdarzenia o takim charakterze. W działaniach hybrydowych najważniejszą rolę odgrywają podmioty bezpieczeństwa narodowego, w tym odpowiedzialne za kierowanie bezpieczeństwem, stanowiące potencjał obronny i ochronny państwa. Dyrektor WBiZK wyjaśniła ponadto, że przyczyną nieuwjęcia w poprzednim PZK zagrożeń hybrydowych były łącznie następujące okoliczności:

- a) nie odnotowywano na terenie miasta zdarzeń o charakterze hybrydowym. Każde zdarzenie było poddawane analizie w zakresie:
 - przyczyny powstania (awaria, udział osób trzecich, celowe działanie, terroryzm),
 - skutków (skala oddziaływania na funkcjonowanie miasta: małe, średnie, duże; czy może wprowadzić destabilizację, niepokoje społeczne),
 - występowanie w zbiegu z innymi zdarzeniami, które można uznać za działania rozproszone mające to samo źródło,
- b) nie otrzymywano powiadomień od służb (Policji, ABW⁴⁴, PSP, SG⁴⁵, Wojewody i innych) z których wynikałoby, że WBiZK mógł mieć do czynienia z zdarzeniem lub próbą zainicjowania zdarzenia, które miałyby charakter hybrydowy,
- c) nie otrzymywano ze szczebla krajowego (np. RCB⁴⁶) ostrzeżeń, informacji o wystąpieniu zagrożeń hybrydowych.

Jako przykład ww. analizy Dyrektor WBiZK podała zdarzenie z 25 stycznia 2019 r., kiedy doszło do uszkodzenia ciepłociągu w ciągu ul. Sobieskiego. Powyższe spowodowało brak dostaw ciepła systemowego na Górny Taras Gdańska – dzielnice: Suchanino, Piecki-Migowo, Matarnia, Kokoszki, Jasień, Szadółki, Ujeścisko-Łostowice, Chełm, Orunię (w sumie około 120 tys. osób). Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że pogotowie techniczne GPEC po oględzinach uszkodzeń potwierdziło awarię jako przyczynę zdarzenia. Analizując zagrożenie: brano pod uwagę, że zasięg oddziaływania zdarzenia obejmował duży teren miasta, zdarzenie oddziaływało na wielu mieszkańców, przy panujących warunkach atmosferycznych: temperatura -11°C i mogło spowodować niepokoje społeczne. Nie mniej jednak przyczyną zdarzenia była zwykła awaria techniczna, więc nie doszukano się innego zagrożenia, w tym hybrydowego.

Dyrektor WBiZK wyjaśniła ponadto, że zagrożenia ujęte w planie powinny dotyczyć obszaru, który plan obejmuje. Skoro na podstawie własnych dokonywanych na bieżąco analiz, ustaleń służb takiego zagrożenia nie zidentyfikowano, to nie wprowadzono go do planu. Tego rodzaju zagrożenia nie były uwzględnione także w Planie Zarządzania Kryzysowego Województwa Pomorskiego (dalej: „WPZK”) utworzonym w 2017 r. Pojawiły się dopiero w zaktualizowanym planie w 2019 r. Zagrożenie hybrydowe zostało ujęte w aktualnym PZK, a nie uwzględniono go uprzednio, tj. po ujęciu takiego zagrożenia w WPZK, m.in. ze względu na wydłużony proces aktualizacji PZK.

⁴⁴ Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

⁴⁵ Straży Granicznej.

⁴⁶ Rządowe Centrum Bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 287, 290-291, 528, 537-538, 565-567)

W celu przygotowania i opracowania priorytetów w zakresie ochrony oraz odtwarzania IK, wymaganych art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. I, zwrócono się do operatorów IK o: przekazanie danych kontaktowych do współpracy z MCZK w zakresie wymiany informacji o zagrożeniach oraz przekazanie wyciągów z planów ochrony IK⁴⁷ w części dotyczącej zakresu współpracy z właściwymi miejscowo organami administracji publicznej oraz zasobów właściwych terytorialnie organów, możliwych do wykorzystania w celu ochrony IK. W odpowiedzi operatorzy przekazali dane teleadresowe i informację, że albo nie jest przewidziany zakres współpracy albo, że plany są dokumentami uzgadnianymi z Wojewodą i nie mogą być udostępnione jednostce samorządu. Na podstawie otrzymanych danych, na potrzeby MCZK opracowano spis danych teleadresowych operatorów IK.

(akta kontroli str. 288, 294)

2.2. Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił m.in., że na etapie opracowywania PZK uwzględniano opracowania zawarte w WPZK oraz PR PSP, a PZK został zatwierdzony przez Wojewodę i zawierał elementy, które zapewniają spójność z PR PSP w zakresie: katalogu zagrożeń, wskazania podmiotów do realizacji zadań kryzysowych/ratowniczych, podmiotów wiodących i współpracujących przy zagrożeniach oraz zadań wynikających z kompetencji i zasobów podmiotów podejmujących działania.

Nie stwierdzono przypadków niespójności pomiędzy PZK a PR PSP w zakresie katalogu zagrożeń, co do których KM PSP został określony (wraz z Prezydentem) jako podmiot wiodący, a także podmiotów wiodących i współpracujących przy zagrożeniach⁴⁸. W poprzednim PZK znajdował się wyciąg z procedur operacyjnych PSP. W aktualnym, ze względu na zmianę schematu dokumentu nie zamieszczono ww. wyciągu.

W sprawie spójności PZK z planami operacyjno-ratowniczymi, o których mowa w art. 260 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁴⁹, Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że plany te jako plany wewnętrzne i zewnętrzne są tworzone oraz opiniowane/uzgadniane/zatwierdzane poza strukturami Miasta. W ramach wewnętrznych struktur PSP wewnętrzne plany operacyjno-ratownicze kierowane są do zaopiniowania przez Komendanta Miejskiego PSP. Ponadto Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy powstaje na potrzeby zakładu o dużym ryzyku, ale jest przygotowywany przez Komendanta Wojewódzkiego PSP. Komendant Wojewódzki PSP przygotowując zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy ustala zakres współpracy z Prezydentem (poprzez WBiZK/MCZK) oraz przedstawia Prezydentowi do zaopiniowania projekt zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

W aktualnym PZK nie było bezpośredniego odniesienia do planów operacyjno-ratowniczych, natomiast zawierał on zapisy w zakresie m.in.:

- organizacji ewakuacji z obszarów zagrożonych, gdzie wykazano, że z oceny zagrożenia Miasta Gdańska wynika, że ewakuacją najczęściej będzie objęta ludność zamieszkała w pobliżu zakładów pracy (dużego i zwiększonego ryzyka), stosujących w procesach technologicznych toksyczne środki przemysłowe oraz załogi tych zakładów⁵⁰;

⁴⁷ Sporządzanych na podstawie rozporządzenia rady ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej (Dz.U. 2010 r. nr 83 poz. 542).

⁴⁸ Wykazano m.in. podmioty, ich jednostki organizacyjne/nadrzędne lub ich kierowników.

⁴⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, ze zm. (dalej: „plany operacyjno-ratownicze”).

⁵⁰ Tj.: przy ul. Elbląskiej 135 (Grupa „Lotos”), przy ul. Kępna 16 (PERN S.A.), przy ul. Mjr. Sucharskiego (Gdański Terminal Gazowy „Gaspol”), przy ul. Kpt. Ż.W. W. Pointa („Naftoport”), przy ul. Kujawskiej („Comal”) przy ul. Długa Grobla („Lodmor”), przy ul. Oliwskiej („Inter Royal”), przy ul. Swojska (Elektrociepłownia EC II), przy ul. Na Ostrowiu (Gdańska Stocznia Remontowa), przy ul. Na Ostrowiu (Stocznia Gdańsk), przy ul. Marynarki Polskiej (Remontowa Shipbuilding S.A.), przy ul. Grunwaldzkiej 481 (Federal Mogul „Bimet”).

- systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania;
- procedur komunikacji społecznej (w modułach zadaniowych).

Ponadto w siatce bezpieczeństwa PZK ujęto m.in. skażenia chemiczne i pożary wielkopowierzchniowe.

(akta kontroli str. 33, 36, 66-67, 238-239, płyta CD1: plik 1-6, 292, 529, 538-542, 569-571)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Poprzednio obowiązujący PZK, zatwierdzony przez Wojewodę w 2018 r., nie był opiniowany przez MZZK pomimo wymogu wynikającego z art. 17 ust. 5 w związku z art. 14 ust. 8 pkt 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

Z wyjaśnień Dyrektora WBiZK wynikało, że ww. PZK był uzgadniany z instytucjami i podmiotami zewnętrznymi, kluczowymi w zakresie działań związanych z reagowaniem kryzysowym, których przedstawiciele wchodziły w skład MZZK. W związku z tym odstąpiono od dodatkowego opiniowania przez MZZK. Dodała, że opinii takiej, również nie wymagał Wojewoda podczas procesu uzgadniania PZK.

(akta kontroli str. 287, 290-291)

Zdaniem NIK uzgodnienia, o których mowa w art. 5 ust. 5 ww. ustawy nie mogą być traktowane jako zaopiniowanie przez MZZK, ponieważ w skład MZZK wchodziły także osoby, które nie dokonywały ww. uzgodnień. PZK uzgodniło 12 osób (przedstawicieli 11 podmiotów) podczas gdy w skład MZZK wchodziło 14 osób (nie licząc przewodniczącego i jego dwóch zastępców), w tym siedem, które nie dokonały ww. uzgodnień. To, że Wojewoda nie wymagał takiej opinii, nie usprawiedliwia niezrealizowania obowiązku ustawowego.

(akta kontroli str. 77, 87, 249-259)

2. PZK nie był terminowo zaktualizowany. Stosownie do art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, pzk podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata, przy czym zgodnie z art. 3 pkt 7 ww. ustawy, przez cykl planowania należy rozumieć okresowe realizowanie etapów: analizowania, programowania, opracowywania planu lub programu, jego wdrażanie, testowanie i uruchamianie. Aktualny PZK został zatwierdzony przez Wojewodę 25 kwietnia 2022 r., a poprzednio obowiązujący Wojewoda zatwierdził 26 marca 2018 r.

(akta kontroli str. 246, 248, 260)

Dyrektor WBiZK wyjaśniła, że w październiku 2018 r. Wojewoda poinformował, że Rada Ministrów przyjęła Krajowy Plan Zarządzania Kryzysowego (dalej: „KPZK”), który był dokumentem wyjściowym dla procesu planowania przez wszystkich uczestników zarządzania kryzysowego. Wykonanie oddzielnego zestawu modułów zadaniowych, związanych ze wskazanymi zagrożeniami, miało stanowić aktualizację pzk. Zgodnie z zarządzeniem Wojewody z 20 grudnia 2018 r. miały one być załącznikiem do posiadanych pzk. Rozpoczęto proces aktualizacji przygotowanych modułów. Proces ten przerodził się w opracowanie zupełnie nowych pzk, według nowych zaleceń Wojewody z 11 lutego 2020 r., zgodnie z którymi należało odnieść się do ww. zarządzenia Wojewody i włączyć moduły zadaniowe jako element planu. Po otrzymaniu ww. zaleceń przystąpiono do wykonania nowego PZK według wzoru określonego przez Wojewodę, bazując na rozpoczętej wcześniejszej pracy w zakresie opracowania modułów zadaniowych. W związku z powyższym proces aktualizacji planów był wydłużony i przerodził się w tworzenie nowych pzk, które były wykonywane zgodnie z poleceniami Wojewody.

(akta kontroli str. 261-286, 288, 291, 295)

KPZK został przyjęty przez Radę Ministrów już 8 stycznia 2018 r. (tj. 48 dni przed zatwierdzeniem poprzedniego PZK), ww. zarządzenie Wojewoda wydał 20 grudnia

2018 r. (tj. prawie 9 miesięcy po zatwierdzeniu poprzedniego PZK). Natomiast nowe zalecenia do opracowania pzk Wojewoda zatwierdził 11 lutego 2020 r. (tj. jedynie 46 dni przed upływem terminu na aktualizację poprzedniego PZK). Zdaniem NIK należało zatem uaktualnić poprzedni PZK załączając do niego moduły zadaniowe, aby spełnić wymóg dwuletniego cyklu planowania.

(akta kontroli str. 159-173, 240-245)

3. W PZK nie ujęto zadań określonych w Planie działań krótkoterminowych SO₂, uchwalonym na podstawie art. 92 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁵¹, wymaganych art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

(akta kontroli str. 237-239, płyta CD1: plik 1-6)

Dyrektor WBiZK wyjaśniła m.in., że Plan działań krótkoterminowych SO₂ dla aglomeracji trójmiejskiej został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i wszedł w życie po zatwierdzeniu PZK, dlatego zadania w nim określone dla MCZK nie zostały uwzględnione w PZK. Ponadto wyjaśniła, że informacja o podjęciu ww. uchwały przez Sejmik Województwa Pomorskiego nie została przekazana. Dyrektor WBiZK dodała także, że ww. zadania zostały przygotowane i będą włączone do PZK przy aktualizacji.

(akta kontroli str. 288, 292-293, 296, 565-566)

Z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym wynika, że cykl planowania może wynieść do dwóch lat, ale PZK podlegają systematycznej aktualizacji. W trakcie czynności kontrolnych NIK Dyrektor WBiZK dokonała aktualizacji PZK w zakresie zadań określonych w Planie działań krótkoterminowych SO₂.

(akta kontroli str. 12-14, 563-564, płyta CD2: plik 1-4)

OCENA CZĄSTKOWA

PZK zawierał elementy wymagane art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, za wyjątkiem zadań i priorytetów określonych w pkt 1 lit. d i pkt 3 lit. l. Został zatwierdzony przez Wojewodę oraz zawierał elementy, które zapewniały spójność z PR PSP. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku opiniowania PZK zatwierzonego przez Wojewodę w 2018 r. przez MZZK, nieterminowej aktualizacji PZK i nieuwzględnienia w PZK zadań określonych w Planie działań krótkoterminowych SO₂ (przyjętym 28 marca 2022 r.).

OBSZAR

3. Rzetelność i skuteczność działań w przypadku wystąpienia zagrożeń, w tym o charakterze hybrydowym.

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2020-2022 (do 12 sierpnia) w MCZK (w systemie informatycznym DART) odnotowano łącznie 5 164 zgłoszeń dotyczących:

- awarii – np. u użytkowników (podkategorie: ciepłownicze, energetyczne, gazownicze, telekomunikacyjne, wodociągowe),
- awarii technicznych (podkategorie: infrastruktury drogowej, obiektu budowlanego, sieci, za które odpowiadają dostawcy: ciepłowniczej, gazowej, telekomunikacyjnej, wodociągowej, technicznej sieci elektroenergetycznej),
- zdarzeń drogowych (podkategorie: uszkodzenia w jezdni, martwe zwierzęta, przedmioty i zanieczyszczenia, inne zdarzenia, wypadki i kolizje drogowe, blokowanie wjazdu),
- epidemii (podkategorie: epidemie chorób zakaźnych⁵²),

⁵¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, ze zm.

⁵² Odnotowano 61 zapisów związanych z sytuacją kryzysową COVID-19, dotyczących: statystyki kwarantanny, pojedynczych incydentów w początkowej fazie pandemii, spraw informacyjnych i organizacyjnych, spraw z bezdomnymi, komunikacji miejskiej, wprowadzanych obostrzeń, kwarantanny.

- ochrony środowiska (podkategorie: zanieczyszczenie zbiorników wodnych, zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie gleb, zagrożenie dla fauny i flory),
- ostrzeżeń (podkategorie: meteorologicznych, hydrologicznych, niebezpiecznych zjawisk),
- pożarów (podkategorie: pustostan, obiekty mieszkalne, obiekty stosujące materiały niebezpieczne, lasy – parki krajobrazowe – uprawy, teatry – kina, porty morskie, szpitale, domy opieki – domy dziecka – żłobki, budynki, wypalanie trawy, nieszczelność kominowa, inne obiekty),
- skażeń (podkategorie: chemiczne),
- epizocji (podkategorie: zwierzęta – ptaki),
- zakłóceń bezpieczeństwa (podkategorie: imprezy masowe, zgromadzenia, protesty społeczne),
- dzikich zwierząt w mieście (podkategorie: dziki, zwierzęta dzikie),
- społecznych (brak podkategorii).

Oprócz zagrożeń związanych z przyjmowaniem uchodźców i dzikimi zwierzętami, pozostałe były wymienione w charakterystyce zagrożeń PZK. Z wyjaśnień Z-cy Dyrektora WBiZK wynika, że zagrożenie dotyczące dzikich zwierząt nie jest związane z sytuacją kryzysową, o której mowa w ustawie o zarządzaniu kryzysowym. W systemie DART zagrożenie to zostało zdefiniowane ze względu na kwestie systematyzowania zgłoszeń od mieszkańców oraz do celów statystycznych jak również odnotowywania realizacji działań z tym związanych.

Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że żadne z ww. zdarzeń nie miało charakteru hybrydowego.

(akta kontroli str. 73-74, 237-239, płyta CD1: plik 2 i 4, 467, 514-527)

3.2. W okresie objętym kontrolą zidentyfikowano dwa zdarzenia spełniające definicję sytuacji kryzysowej, określonej w art. 3 pkt 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj.:

- pandemia COVID-19,
- napływ osób (uchodźców) z Ukrainy w wyniku konfliktu zbrojnego.

Zdaniem Z-cy Dyrektora WBiZK, pozostałe zdarzenia nie miały charakteru sytuacji kryzysowej ponieważ siły i środki Miasta były wystarczające do likwidacji zagrożeń. Przesłankami, które przesądzają o zakwalifikowaniu zdarzenia do sytuacji kryzysowej są: liczba zaangażowanych jednostek, służb i podmiotów, czas trwania zagrożenia, oddziaływanie na mieszkańców i zakłócenie w funkcjonowaniu miasta.

Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił także, że nie uruchamiano procedur związanych z wystąpieniem ww. sytuacji kryzysowych, ponieważ działania wymagały niestandardowych rozwiązań wypracowywanych na bieżąco w miarę zmieniania się obowiązującego porządku prawnego. Korzystano natomiast z elementów procedur opracowywanych dla innych zagrożeń⁵³.

(akta kontroli str. 74, 237-239, płyta CD1: plik 1-6)

⁵³ Zawartych m.in. w modułach zadaniowych nr: 1, 2, 3, 4, 8, 11, 13 PZK (cz. B), tj.: pozyskiwanie, analizowanie i przekazywanie informacji o sytuacji na terenie powiatu (miasta); zwoływanie posiedzenia miejskiego zespołu zarządzania kryzysowego (MZK); uruchamianie i monitorowanie realizacji zadań zawartych w miejskim planie zarządzania kryzysowego (MPZK) oraz – stosownie do rodzaju zagrożenia – w innych planach lub w wyciągach z otrzymanych planów; zorganizowanie współdziałania wszystkich uczestników procesu reagowania kryzysowego wymienionych w siatce bezpieczeństwa oraz kierowanie ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska naturalnego, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich oraz zwalczania i usuwania skutków zdarzeń, w tym pomocy społecznej poszkodowanym; zorganizowanie systemu wsparcia psychologicznego dla ofiar sytuacji kryzysowej w Gdańsku; wnioskowanie do Wojewody o podjęcie działań mających na celu użycie pododdziałów lub oddziałów Sił Zbrojnych RP do wsparcia w sytuacji kryzysowej na terenie miasta; wnioskowanie do Wojewody o podjęcie działań mających na celu pozyskanie dodatkowych środków finansowych na potrzeby reagowania/odbudowy na obszarze powiatu (miasta); działanie w przypadku wprowadzenia stopnia alarmowego lub stopnia alarmowego CRP, z uwzględnieniem każdego ze stopni alarmowych.

Prezydent nie występował do Wojewody, aby ten na podstawie art. 25 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, zawnioskował do Ministra Obrony Narodowej, o użycie pododdziałów lub oddziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: „SZ RP”) w sytuacjach kryzysowych.

Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że podczas stanu epidemii COVID-19 Wojewoda w celu usprawnienia przekazywania zapotrzebowania na wsparcie działań przez SZ RP (głównie WOT) wdrożył aplikację Odporna Wiosna – Platformę wsparcia samorządu, organów sanitarnych i podmiotów leczniczych. Aplikacja służyła do składania wniosków o wsparcie służb sanitarnych oraz samorządu terytorialnego przez SZ RP. Była to uproszczona forma składania wniosków o udział pododdziałów wojska. Wnioski te dotyczyły głównie udziału wojska w: dowozie paczek żywnościowych, pomocy w organizacji i obsłudze punktu szczepień i szpitala tymczasowego.

(akta kontroli str. 74-75)

3.3. W związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowych (powódź/pożar), w okresie objętym kontrolą (do 12 sierpnia 2022 r.) Miasto zapewniło pomoc trzem jednostkom samorządu terytorialnego. Była to pomoc finansowa, którą przekazano w formie dotacji celowych:

- w 2020 r. gminom: Chmielnik i Jawornik Polski przekazało łącznie 500,0 tys. zł (odpowiednio 300,0 tys. zł i 200,0 tys. zł) na usuwanie skutków powodzi,
- w 2021 r. powiatowi starogardzkiemu przekazało 50,0 tys. zł z przeznaczeniem na odbudowę spalonego kościoła.

Zasady i warunki udzielenia ww. pomocy zostały określone w umowach zawartych z ww. jednostkami.

Miasto nie uzyskało zapewnienia udzielenia pomocy w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz nie zabiegało o uzyskanie pomocy. Z-ca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że nie wymagała tego sytuacja Gminy Miasta Gdańska.

(akta kontroli str. 75-76, 468-509)

3.4. W toku kontroli dokonano oględzin przebiegu czynności realizowanych przez Urząd w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w postaci informacji o zdarzeniu celowym/hybrydowym na terenie województwa pomorskiego. Informacja o wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzedzona została przekazaniem ogólnej informacji wprowadzającej o sytuacji w kraju. Wynikało z niej, że w celu wymuszenia na Rzeczypospolitej Polsce, określonych zachowań politycznych i gospodarczych, podejmowane były działania o charakterze presji polityczno-militarnej na terenie całego kraju. Działania te miały typowy charakter hybrydowy poniżej progu wojny. Prezydent przy wsparciu MZZK odpowiednio zareagował na zdarzenie aktywując w proces ewakuacji m.in. środki i siły: PSP, Policji, SM, a także ZTM. O zdarzeniu bezzwłocznie poinformowano odpowiednie podmioty, w tym członków MZZK. W trakcie epizodu analizowano możliwy rozwój sytuacji na podstawie aktualnych warunków atmosferycznych i ich wpływu na obszar oddziaływania (alarmowania, ostrzegania lub ewakuacji ludności). Współdziałało także z Wojewodą w zakresie przekazywania niezbędnych informacji i koordynacji działań. Członkowie MZZK, jeszcze przed zebraniem, na bieżąco przekazywali informacje dotyczące właściwych sobie obszarów działania.

(akta kontroli str. 433-466)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK pozytywnie ocenia działania Urzędu – rzetelne i skuteczne reagowanie na wystąpienie zagrożeń. Prezydent wraz z MZZK wywiązywał się z realizacji zadań określonych w ustawie o zarządzaniu kryzysowym oraz w planach zarządzania kryzysowego, związanych z reagowaniem na informację o sytuacji kryzysowej, która

była przedmiotem epizodu praktycznego. Prawidłowo zareagowano na zdarzenie, powiadamiając bezzwłocznie odpowiednie podmioty oraz aktywując aplikacyjnie stosowne siły i środki. Na bieżąco monitorowano aktualne warunki atmosferyczne w celu rozpoznania ich wpływu na obszar działania zdarzenia oraz reagowano na spływające do MCZK komunikaty. Sprawnie przekazywano informacje pomiędzy członkami MZZK jeszcze przed rozpoczęciem posiedzenia.

IV. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, listopada 2022 r.

Kontrolerzy
Małgorzata Chudzik
starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
p.o. Dyrektor

.....
podpis

Rafał Malcharek
doradca ekonomiczny

.....
podpis

